

Projekt podstawy programowej JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY

Cele przedmiotu

- 1) Posługiwanie się środkami językowymi: leksykalnymi, gramatycznymi, fonetycznymi i ortograficznymi.
- 2) Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- 3) Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- 4) Uczestniczenie w rozmowie i reagowanie w sytuacjach życia codziennego, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie.
- 5) Przekształcanie przekazu w ramach tego samego języka oraz między językami, a także z formy ustnej, pisemnej lub wizualnej na inną formę.
- 6) Posługiwanie się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego.
- 7) Rozwijanie otwartości na różnorodność kulturową.

Specyfika i struktura przedmiotu

Podstawa programowa w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny jest wspólna dla wszystkich języków obcych nowożytnych i w szkole podstawowej obejmuje następujące etapy edukacyjne:

- 1) II etap edukacyjny – klasy IV–VI szkoły podstawowej,
- 2) III etap edukacyjny – klasy VII–VIII szkoły podstawowej.

Na II etapie edukacyjnym każdy uczeń obowiązkowo uczy się jednego języka obcego nowożytnego, natomiast na III etapie edukacyjnym, od klasy VII – dwóch języków obcych nowożytnych. Dodatkowo od klasy VII szkoły podstawowej przewidziano możliwość nauczania jednego z dwóch obowiązkowych języków obcych nowożytnych w zwiększonej liczbie godzin w oddziałach dwujęzycznych.

Nadrzędnym celem kształcenia w zakresie języka obcego nowożytnego w szkole podstawowej jest skuteczne porozumiewanie się, w szczególności w mowie, przy czym w przypadku języka obcego nowożytnego nauczanego jako drugi dotyczy to najbardziej typowych sytuacji życia codziennego. Osiągnięcie tak zarysowanego celu jest możliwe przede wszystkim dzięki zorientowaniu kształcenia w zakresie języka obcego nowożytnego na wykorzystanie tego języka w kontekstach praktycznych, m.in. poprzez aranżowanie na lekcjach sytuacji komunikacyjnych bliskich doświadczeniom uczniów oraz adekwatnych do ich wieku.

Uczniowie rozwijają umiejętność rozumienia innych, wyrażania swoich myśli i reagowania na wypowiedzi sformułowane w języku obcym, co stwarza im możliwość ekspresji własnej, pogłębia rozumienie świata, a także konfrontuje z różnorodnością językową i kulturową.

Lekcje języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy i drugi powinny również przyczynić się do rozwijania przez uczniów umiejętności uczenia się języków obcych w zakresie technik oraz strategii odpowiednio dobranych do własnych preferencji oraz celu danego działania językowego, co przygotuje ich do wdrożenia idei uczenia się przez całe życie.

Podstawa programowa w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny zawiera kilka wariantów, które zostały oznaczone symbolami: A1, A1+, A2, B1. Ze względu na specyfikę danego języka, wynikającą m.in. ze stopnia skomplikowania systemu gramatycznego lub reguł dotyczących zachowania grzeczności językowej, w podstawie programowej przyjęto ostrożne założenia w odniesieniu do oczekiwanego od ucznia na koniec danego etapu edukacyjnego poziomu biegłości językowej, określonego w Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego.

W przypadku języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy jest to poziom A1+ na zakończenie II etapu edukacyjnego (VI klasa szkoły podstawowej) oraz poziom A2 na zakończenie III etapu edukacyjnego (VIII klasa szkoły podstawowej). W przypadku języka obcego nowożytnego nauczanego jako drugi jest to poziom A1 na zakończenie III etapu edukacyjnego (VIII klasa szkoły podstawowej).

Każdy nauczyciel – zarówno pierwszego, jak i drugiego języka obcego – uwzględniając możliwości i kompetencje językowe uczniów, może podjąć decyzję o realizacji podstawy programowej w wariantcie **wyższym** niż wyżej wskazany, lecz nie może realizować podstawy w wariantcie niższym niż wyżej wskazany. W **tabeli nr 1** przedstawiono opcje realizacji podstawy programowej

dla pierwszego oraz drugiego języka obcego nowożytnego na II i III etapie edukacyjnym. W **tabeli nr 2** przedstawiono opcje realizacji podstawy programowej dla pierwszego oraz drugiego języka obcego nowożytnego na III etapie edukacyjnym w oddziałach dwujęzycznych.

Tabela nr 1. Opcje realizacji podstawy programowej dla pierwszego oraz drugiego języka obcego nowożytnego na II i III etapie edukacyjnym

Etap edukacyjny	Pierwszy język obcy nowożytny		Drugi język obcy nowożytny
	Opcja I	Opcja II	
II etap edukacyjny	A1+*	A2	–
III etap edukacyjny	A2*	B1	A1*

* najniższy wariant podstawy programowej przewidziany do realizacji na danym etapie edukacyjnym

Tabela nr 2. Opcje realizacji podstawy programowej dla pierwszego oraz drugiego języka obcego nowożytnego na III etapie edukacyjnym w oddziałach dwujęzycznych

Wariant podstawy programowej realizowanej w zakresie języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy lub drugi	Wariant podstawy programowej realizowanej w oddziale dwujęzycznym
A1	A1+
A2	A2 wraz ze wszystkimi efektami fakultatywnymi oraz wybrane efekty podstawy programowej w wariancie B1
B1	B1 wraz ze wszystkimi efektami fakultatywnymi oraz wybrane zakresy leksykalne i teksty (czytane, słuchane, tworzone) w zakresie przedmiotów nauczanych dwujęzycznie

W każdym wariancie podstawy programowej kształcenia w zakresie języka obcego nowożytnego założono do realizacji siedem celów, które są jednakowe dla wszystkich języków obcych nauczanych w szkołach podstawowych. Efekty uczenia się, których liczba i złożoność rośnie adekwatnie do realizowanego wariantu: A1, A1+, A2, B1, realizują wprost założone cele. W I i II dziale wyodrębniono obligatoryjne i fakultatywne efekty uczenia się, a w pozostałych działach wszystkie efekty uczenia się

są obligatoryjne. Spośród fakultatywnych efektów uczenia się nauczyciel dokonuje wraz z uczniami wyboru przynajmniej jednego efektu uczenia się, który zostanie zrealizowany.

W nauczaniu języka obcego nowożytnego obowiązują zasady spiralności, czyli cyklicznego powracania do wcześniej omawianych zagadnień, i kumulatywności, czyli nadbudowywania wiadomości i umiejętności przy każdym powrocie do zagadnienia wcześniej omawianego.

Efekty uczenia się: wariant A1

- I. Uczeń posługuje się elementarnym zasobem środków leksykalnych i fonetycznych oraz minimalnym zasobem środków gramatycznych i ortograficznych niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:
 - 1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania;
 - 2) miejsce zamieszkania: dom, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe;
 - 3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, zajęcia pozalekcyjne;
 - 4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy;
 - 5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego;
 - 6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne;
 - 7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, odzież, sprzedawanie i kupowanie;
 - 8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa;
 - 9) sport: dyscypliny sportu, obiekty sportowe, uprawianie sportu;
 - 10) zdrowie: części ciała, samopoczucie, choroby, ich objawy;
 - 11) świat przyrody: pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz.

Fakultatywne efekty uczenia się:

Nauczyciel wraz z uczniami wybierają do realizacji przynajmniej jedno szczegółowe zagadnienie leksykalne w ramach jednego z podpunktów następującego efektu uczenia się:

- II. Uczeń posługuje się elementarnym zasobem środków leksykalnych i fonetycznych oraz minimalnym zasobem środków gramatycznych i ortograficznych niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:
- 1) człowiek: okresy życia;
 - 2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka;
 - 3) edukacja: uczenie się przez całe życie, oceny szkolne, życie szkoły;
 - 4) praca: praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia;
 - 5) życie prywatne: relacje międzyludzkie, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy;
 - 6) żywienie: nawyki żywieniowe, w tym diety;
 - 7) zakupy i usługi: środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja;
 - 8) wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny;
 - 9) kultura: uczestnictwo w kulturze, dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, tradycje i zwyczaje;
 - 10) sport: sprzęt sportowy, imprezy sportowe, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu;
 - 11) zdrowie: tryb życia, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia;
 - 12) postęp technologiczny: media, wynalazki, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, szanse i zagrożenia związane z postępem technologicznym;
 - 13) świat przyrody: klimat, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe;
 - 14) społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne, problemy współczesnego świata.
- III. Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne, np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, artykułowane wyrażenie i powoli, w standardowej odmianie języka:
- 1) reaguje na polecenia;
 - 2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy/autora, kontekst, np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników;
 - 3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje.
- IV. Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi pisemne, np. e-maile, SMS-y, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, historyjki obrazkowe z tekstem, posty, teksty narracyjne:

- 1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi, np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację;
 - 2) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje.
- V. Uczeń tworzy bardzo krótkie i proste wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej:
- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
 - 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości;
 - 3) opowiada o czynnościach i doświadczeniach z przeszłości z użyciem kilkunastu wybranych czasowników, np. być, mieć, iść, robić, brać, widzieć, kupować, jeść, pić, grać, dawać, dostawać;
 - 4) przedstawia intencje i plany na przyszłość;
 - 5) opisuje upodobania;
 - 6) wyraża swoje opinie;
 - 7) wyraża uczucia i emocje.
- VI. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę, z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeśli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:
- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
 - 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości;
 - 3) opowiada o czynnościach z przeszłości z użyciem kilkunastu wybranych czasowników, np. być, mieć, iść, robić, brać, widzieć, kupować, jeść, pić, grać, dawać, dostawać;
 - 4) przedstawia intencje i plany na przyszłość;
 - 5) opisuje upodobania;
 - 6) wyraża swoje opinie;
 - 7) wyraża uczucia i emocje.

VII. Uczeń reaguje ustnie w najbardziej typowych sytuacjach życia codziennego w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;
- 5) wyraża swoje upodobania i intencje, pyta o upodobania i intencje innych osób;
- 6) składa życzenia i odpowiada na nie;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje, np. radość, smutek, złość;
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VIII. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na najbardziej typowe sytuacje życia codziennego – bardzo prosty tekst pisany, np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z zachowaniem zasad grzeczności językowej:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, np. na czacie; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie;
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia, np. wypełnia formularz;

- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;
- 5) wyraża swoje upodobania i intencje, pyta o upodobania i intencje innych osób;
- 6) składa życzenia i odpowiada na nie;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, złość);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

IX. Uczeń przetwarza bardzo prosty tekst ustnie lub pisemnie:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
- 3) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu;
- 4) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną;
- 5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- 6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach).

X. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:

- 1) posiada świadomość językową, np. podobieństw i różnic między językami;
- 2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem, np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym;

- 3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu ich umiejętności językowych;
 - 4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;
 - 5) stosuje strategie komunikacyjne, np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów, oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych, np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych;
 - 6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;
 - 7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.
- XI. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:
- 1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych efektów uczenia się;
 - 2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;
 - 3) przejawia wrażliwość międzykulturową;
 - 4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym;
 - 5) wykazuje ciekawość poznawczą oraz otwartość wobec innych kultur.

Efekty uczenia się: wariant A1+

- I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:

- 1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania;
- 2) miejsce zamieszkania: dom, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe;
- 3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne;
- 4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy;
- 5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego,
- 6) święta i uroczystości;
- 7) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne;
- 8) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, odzież, sprzedawanie i kupowanie;
- 9) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie;
- 10) kultura: uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje;
- 11) sport: dyscypliny sportu, obiekty sportowe, uprawianie sportu;
- 12) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy;
- 13) świat przyrody: pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz.

Fakultatywne efekty uczenia się:

Nauczyciel wraz z uczniami wybierają do realizacji przynajmniej jedno szczegółowe zagadnienie leksykalne w ramach jednego z podpunktów następującego efektu uczenia się:

II. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:

- 1) człowiek: okresy życia;
- 2) miejsce zamieszkania: okolica domu, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka;
- 3) edukacja: uczenie się przez całe życie;
- 4) praca: praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia;

- 5) życie prywatne: relacje międzyludzkie, styl życia, konflikty i problemy;
- 6) żywienie: diety;
- 7) zakupy i usługi: środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja;
- 8) podróżowanie i turystyka: awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny;
- 9) kultura: dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła;
- 10) sport: sprzęt sportowy, imprezy sportowe, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu;
- 11) zdrowie: leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia;
- 12) postęp technologiczny: wynalazki, media, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, szanse i zagrożenia związane z postępem technologicznym;
- 13) świat przyrody: klimat, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe;
- 14) społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne, problemy współczesnego świata.

III. Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne, np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, artykułowane wyrażenie i powoli, w standardowej odmianie języka:

- 1) reaguje na polecenia;
- 2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy/autora, kontekst, np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników;
- 3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje.

IV. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne, np. e-maile, SMS-y, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, newsy, rozkłady jazdy, instrukcje, historyjki obrazkowe z tekstem, wywiady, posty, teksty narracyjne i literackie:

- 1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi, np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, formalny i nieformalny styl tekstu, czas, miejsce, sytuację;
- 2) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
- 3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje.

V. Uczeń tworzy bardzo krótkie i proste wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej:

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża swoje opinie;
- 7) wyraża uczucia i emocje;
- 8) udziela wskazówek i instrukcji.

VI. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę, z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeśli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża swoje opinie;
- 7) wyraża uczucia i emocje;
- 8) udziela wskazówek i instrukcji.

VII. Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach życia codziennego, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;

- 5) wyraża swoje upodobania i intencje, pyta o upodobania i intencje innych osób;
- 6) składa życzenia i odpowiada na nie;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje, np. radość, smutek, złość;
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VIII. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na najbardziej typowe sytuacje życia codziennego – bardzo prosty tekst pisany, np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z zachowaniem zasad grzeczności językowej:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, np. na czacie; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, sprecyzowanie;
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia, np. wypełnia formularz;
- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;
- 5) wyraża swoje upodobania i intencje, pyta o upodobania i intencje innych osób;
- 6) składa życzenia i odpowiada na nie;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;

13) wyraża uczucia i emocje, np. radość, smutek, złość;

14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

IX. Uczeń przetwarza bardzo prosty tekst ustnie lub pisemnie:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
- 3) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu;
- 4) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną;
- 5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- 6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- 7) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film.

X. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:

- 1) posiada świadomość językową, np. podobieństw i różnic między językami;
- 2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem, np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym;
- 3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu ich umiejętności językowych;
- 4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- 5) stosuje strategie komunikacyjne, np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów, oraz strategie kompensacyjne

w przypadku braków leksykalnych, np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych;

- 6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;
- 7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.

XI. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:

- 1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych efektów uczenia się;
- 2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;
- 3) przejawia wrażliwość międzykulturową;
- 4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

Efekty uczenia się: wariant A2

- I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:
 - 1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania;
 - 2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, przeprowadzka;
 - 3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne;
 - 4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu;

- 5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, relacje międzyludzkie, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości;
- 6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne;
- 7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, odzież, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług;
- 8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie;
- 9) kultura: dziedziny kultury, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje;
- 10) sport: dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu;
- 11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie;
- 12) postęp technologiczny: wynalazki, media, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- 13) świat przyrody: pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego;
- 14) społeczeństwo: problemy współczesnego świata.

Fakultatywne efekty uczenia się:

Nauczyciel wraz z uczniami wybierają do realizacji przynajmniej jedno szczegółowe zagadnienie leksykalne w ramach jednego z podpunktów następującego efektu uczenia się:

- II. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:
 - 1) człowiek: okresy życia;
 - 2) miejsce zamieszkania: wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania;
 - 3) praca: praca dorywcza, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia;
 - 4) życie prywatne: styl życia, konflikty i problemy;

- 5) żywienie: diety;
- 6) zakupy i usługi: reklamacja;
- 7) podróżowanie i turystyka: awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny;
- 8) kultura: twórcy i ich dzieła;
- 9) sport: pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu;
- 10) zdrowie: niepełnosprawność, uzależnienia;
- 11) postęp technologiczny: szanse i zagrożenia związane z postępem technologicznym;
- 12) świat przyrody: klimat, klęski żywiołowe;
- 13) społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne.

III. Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne, np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, informacje/newsy czytane, prezentacje, artykułowane wyrażnie, przede wszystkim w standardowej odmianie języka:

- 1) reaguje na polecenia;
- 2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy/autora, kontekst, np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników;
- 3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje;
- 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.

IV. Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne, np. e-maile, SMS-y, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, newsy, rozkłady jazdy, instrukcje, historyjki obrazkowe z tekstem, artykuły, wywiady, posty, teksty narracyjne i literackie:

- 1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi, np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, formalny i nieformalny styl tekstu, czas, miejsce, sytuację;
- 2) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
- 3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje;
- 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.

- V. Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej:
- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
 - 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
 - 5) opisuje upodobania;
 - 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób;
 - 7) wyraża uczucia i emocje;
 - 8) udziela wskazówek i instrukcji.
- VI. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę, z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeśli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:
- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
 - 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
 - 5) opisuje upodobania;
 - 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób;
 - 7) wyraża uczucia i emocje;
 - 8) udziela wskazówek i instrukcji.
- VII. Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach życia codziennego, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:
- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
 - 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;

- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje, np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie;
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VIII. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na najbardziej typowe sytuacje życia codziennego – prosty tekst pisany, np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z zachowaniem zasad grzeczności językowej:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, np. na czacie; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, sprecyzowanie;
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia, np. wypełnia formularz lub ankietę;
- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;

- 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje, np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie;
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

IX. Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
- 3) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu;
- 4) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną;
- 5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- 6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- 7) tworzy krótką notatkę jako tekst zwarty lub w punktach na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu;
- 8) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film.

X. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:

- 1) posiada świadomość językową, np. podobieństw i różnic między językami;
- 2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem, np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym;

- 3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu ich umiejętności językowych;
- 4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- 5) stosuje strategie komunikacyjne, np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów, oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych, np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych;
- 6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;
- 7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.

XI. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:

- 1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych efektów uczenia się;
- 2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;
- 3) przejawia wrażliwość międzykulturową;
- 4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

Efekty uczenia się: wariant B1

- I. Uczeń posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:

- 1) człowiek: dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania;
- 2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, przeprowadzka;
- 3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne;
- 4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu, poszukiwanie pracy;
- 5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, relacje międzyludzkie, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy;
- 6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe (w tym diety), lokale gastronomiczne;
- 7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, odzież, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja;
- 8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny;
- 9) kultura: dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje;
- 10) sport: dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu;
- 11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność;
- 12) postęp technologiczny: wynalazki, media, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, szanse i zagrożenia związane z postępem technologicznym;
- 13) świat przyrody: pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe;
- 14) społeczeństwo: wydarzenia i zjawiska społeczne, problemy współczesnego świata.

Fakultatywne efekty uczenia się:

Nauczyciel wraz z uczniami wybierają do realizacji przynajmniej jedno szczegółowe zagadnienie leksykalne w ramach jednego z podpunktów następującego efektu uczenia się:

- II. Uczeń posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji oczekiwanych efektów uczenia się w zakresie tematów:
- 1) miejsce zamieszkania: wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania;
 - 2) praca: praca dorywcza, warunki pracy i zatrudnienia;
 - 3) zdrowie: uzależnienia.
- III. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o średnim stopniu trudności, np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, informacje/newsy czytane, podcasty, relacje, wywiady, prezentacje, artykułowane wyrażnie w standardowej i niestandardowej odmianie języka:
- 1) reaguje na polecenia;
 - 2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy/autora, kontekst, np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników;
 - 3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje;
 - 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.
- IV. Uczeń rozumie wypowiedzi o średnim stopniu trudności, np. e-maile, SMS-y, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, newsy, rozkłady jazdy, instrukcje, komiksy, artykuły, recenzje, wywiady, posty, teksty narracyjne i literackie:
- 1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi, np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, formalny i nieformalny styl tekstu, czas, miejsce, sytuację;
 - 2) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
 - 3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje;
 - 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;
 - 5) odróżnia informacje o faktach od opinii.
- V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne, zachowując

zasady grzeczności językowej:

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;
- 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;
- 10) udziela wskazówek i instrukcji.

VI. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę, z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeśli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;
- 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;
- 10) udziela wskazówek i instrukcji.

VII. Uczeń reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź;
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje, np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie;
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VIII. Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na najbardziej typowe sytuacje życia codziennego – prosty tekst pisany, np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum, w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach, w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z zachowaniem zasad grzeczności językowej:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;

- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, np. na czacie; podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, sprecyzowanie;
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia, np. wypełnia formularz lub ankietę;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje, np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie;
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

IX. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
- 3) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną;
- 4) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu;
- 5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- 6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);

- 7) tworzy krótką notatkę – jako tekst zwarty lub w punktach – na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu;
 - 8) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film.
- X. Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami:
- 1) posiada świadomość językową, np. podobieństw i różnic między językami;
 - 2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem, np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym;
 - 3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu ich umiejętności językowych;
 - 4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;
 - 5) stosuje strategie komunikacyjne, np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów, oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych, np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych;
 - 6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego;
 - 7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.
- XI. Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie:
- 1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych efektów uczenia się;

- 2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny;
- 3) przejawia wrażliwość międzykulturową;
- 4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

Podstawa programowa języka obcego nowożytnego dla oddziałów dwujęzycznych

Na III etapie edukacyjnym uczeń może realizować podstawę programową języka obcego nowożytnego również w rozszerzonym wymiarze godzin w oddziale dwujęzycznym.

W takim wypadku nauczyciel prowadzi proces dydaktyczny w taki sposób, aby uczniowie osiągnęli efekty uczenia się określone w poniższej tabeli:

Tabela nr 3. Wariant podstawy programowej realizowanej w oddziale dwujęzycznym

Wariant podstawy programowej realizowanej w zakresie języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy lub drugi	Wariant podstawy programowej realizowanej w oddziale dwujęzycznym
A1	A1+ wraz ze wszystkimi efektami fakultatywnymi
A2	A2 wraz ze wszystkimi efektami fakultatywnymi oraz wybrane efekty podstawy programowej w wariancie B1
B1	B1 wraz z efektami fakultatywnymi oraz wybrane zakresy leksykalne i teksty (czytane, słuchane, tworzone) w zakresie przedmiotów nauczanych dwujęzycznie

Wariant podstawy programowej A1

W przypadku oddziałów, w których będą rozszerzane efekty uczenia się podstawy programowej A1, nauczyciel prowadzi proces dydaktyczny w taki sposób, aby uczniowie osiągalali efekty uczenia się określone w podstawie A1+, zarówno obligatoryjne, jak i fakultatywne.

Podczas dodatkowych godzin uczeń rozwija znajomość środków językowych oraz doskonali umiejętności językowe, a w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie – rozwija je także w odniesieniu do treści tych przedmiotów.

W zakresie efektów uczenia się opisanych w punkcie XI.1) rozszerza się go o podstawową wiedzę dotyczącą m.in. literatury, historii, geografii kraju nauczanego języka.

Wariant podstawy programowej A2

W przypadku oddziałów, w których będą rozszerzane efekty uczenia się podstawy programowej A2, nauczyciel prowadzi proces dydaktyczny w taki sposób, aby uczniowie osiągalali efekty uczenia się określone w podstawie A2, zarówno obligatoryjne, jak i fakultatywne, oraz wybrane efekty podstawy programowej w wariantcie B1, adekwatnie do możliwości grupy.

Podczas dodatkowych godzin uczeń rozwija znajomość środków językowych oraz doskonali umiejętności językowe, a w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie – rozwija je także w odniesieniu do treści tych przedmiotów.

W zakresie efektów uczenia się opisanych w punkcie XI.1) rozszerza się go o podstawową wiedzę dotyczącą m.in. literatury, historii, geografii kraju nauczanego języka.

Wariant podstawy programowej B1

W przypadku oddziałów, w których będą rozszerzane efekty uczenia się podstawy programowej B1, nauczyciel prowadzi proces dydaktyczny w taki sposób, aby uczniowie osiągalali efekty uczenia się określone w podstawie B1, zarówno obligatoryjne, jak i fakultatywne.

Podczas dodatkowych godzin uczeń rozwija znajomość środków językowych oraz doskonali

umiejętności językowe, a w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie – rozwija je także w odniesieniu do treści tych przedmiotów.

W zakresie efektów uczenia się opisanych w punkcie XI.1) rozszerza się go o podstawową wiedzę dotyczącą m.in. literatury, historii, geografii kraju nauczanego języka.

Wymagania w zakresie doświadczeń edukacyjnych

Uczeń w ramach przedmiotu realizuje w każdym roku nauki przynajmniej jedno wybrane z klasą i nauczycielem doświadczenie.

KLASY IV–VI

- 1) Uczeń samodzielnie lub w grupie przygotowuje materiał do uczenia się języka obcego, np. fiszki autokorektywne, słowniczek obrazkowy, i przekazuje go do wykorzystania przez inne osoby.
- 2) Uczeń samodzielnie lub w grupie przygotowuje i prezentuje w języku obcym krótką formę artystyczną, np. skecz, reklamę, krótki film, piosenkę, przedstawienie, podcast, vlog.
- 3) Uczeń samodzielnie lub w grupie realizuje projekt twórczy pozwalający na doskonalenie umiejętności kreatywnego pisanie, np. prowadzi dziennik, gazetkę, blog w języku obcym.
- 4) Uczeń samodzielnie lub w grupie obserwuje i dokumentuje obecność języka obcego w swoim otoczeniu oraz prezentuje wyniki tych obserwacji.
- 5) Uczeń rozmawia z rodzimym użytkownikiem języka lub użytkownikiem języka obcego nieznającym języka polskiego.
- 6) Uczeń uczestniczy w wydarzeniu związanym z kulturą obszaru nauczanego języka, np. przedstawieniu, projekcji filmu, show, wystawie, spotkaniu ze znaną osobą, spacerze (w tym wirtualnym) w galerii sztuki.

KLASY VII–VIII

- 1) Uczeń przygotowuje materiał do uczenia się języka obcego, np. fiszki autokorektywne, słowniczek obrazkowy, i przekazuje go do wykorzystania przez inne osoby.
- 2) Uczeń, pracując w grupie, przygotowuje i przeprowadza z udziałem koleżanek i kolegów złożoną zabawę lub grę (w tym terenową) utrwalającą wybrany aspekt języka obcego lub dotyczącą kultury obszaru językowego nauczanego języka.

- 3) Uczeń, samodzielnie lub w grupie, przygotowuje i prezentuje w języku obcym krótką formę artystyczną, np. skecz, reklamę, krótki film, piosenkę, przedstawienie, podcast, vlog.
- 4) Uczeń, samodzielnie lub w grupie, realizuje projekt twórczy pozwalający na doskonalenie umiejętności kreatywnego pisanie, np. prowadzi dziennik/gazetkę/blog w języku obcym, tworzy broszurę na temat kraju nauczanego języka obcego.
- 5) Uczeń samodzielnie lub w grupie obserwuje i dokumentuje obecność języka obcego w swoim otoczeniu oraz prezentuje wyniki tych obserwacji w formie ustalonej z nauczycielem.
- 6) Uczeń rozmawia z rodzimym użytkownikiem języka lub użytkownikiem języka obcego nieznającym języka polskiego.
- 7) Uczeń uczestniczy w wydarzeniu związanym z kulturą obszaru nauczanego języka, np. przedstawieniu, projekcji filmu, show, wystawie, spotkaniu ze znaną osobą, spacerze (w tym wirtualnym) w galerii sztuki.
- 8) Uczeń, pracując w grupie, planuje wyjazd do kraju nauczanego języka w ramach określonego budżetu i prezentuje wyniki pracy w formie ustalonej z nauczycielem.
- 9) Uczeń, pracując w grupie, przygotowuje i przeprowadza wydarzenie promujące nauczany język obcy lub kulturę danego obszaru językowego, np. konkurs językowy, konkurs piosenki obcojęzycznej.
- 10) Uczniowie, pracując w grupie, przygotowują i uczestniczą w debacie na określony temat prowadzonej w nauczonym języku obcym.

Warunki realizacji przedmiotu, w tym szczególnie istotne zasady nauczania

Nadrzędnym celem kształcenia językowego jest skuteczne porozumiewanie się w języku obcym nowożytnym – zarówno w mowie, jak i w piśmie – jednak u podstaw działań językowych w klasie powinna leżeć komunikacja w formie ustnej, obejmująca słuchanie, mówienie oraz reagowanie i przetwarzanie.

Rozwijanie kompetencji w zakresie języka obcego nowożytnego to proces długotrwały, naznaczony nierównomiernym rozwojem w zakresie poszczególnych umiejętności, zależny

od warunków, w których odbywa się to kształcenie. Zadaniem szkoły jest zapewnienie takich warunków, w których godziny przeznaczone na kształcenie językowe zostaną wykorzystane w sposób optymalny.

Kształcenie w zakresie języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy oraz jako drugi powinno przebiegać w atmosferze bezpieczeństwa i zaufania, w mało licznych grupach (maksymalnie 15-osobowych) o zbliżonym poziomie językowym. Szczególnie istotne w procesie kształcenia językowego jest wzbudzanie i utrzymywanie motywacji, m.in. przez:

- 1) stosowanie metody małych kroków, polegającej na dzieleniu złożonych zagadnień na mniejsze części, których opanowanie daje uczniom satysfakcję i poczucie sukcesu;
- 2) przekazywanie wartościowej i budującej informacji zwrotnej;
- 3) ocenianie służące wzmocnieniu postawy nastawionej na rozwój, wspierające ucznia w nabywaniu umiejętności językowych, z akceptującym podejściem do błędu językowego niezakłócającego komunikacji;
- 4) tworzenie i wykorzystywanie takich zadań językowych, które będą stanowiły ilustrację przydatności języka obcego nowożytnego do realizacji własnych celów komunikacyjnych uczniów, spójnych z potrzebami poznawczymi, emocjonalnymi i społecznymi uczniów, oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu przez uczniów własnych zainteresowań oraz pasji.

W kształceniu językowym ważną rolę odgrywa również:

- 1) ekspozycja na język obcy w trakcie lekcji, używanie języka obcego nowożytnego nie tylko jako treści swoistej dla przedmiotu nauczania, ale również jako języka komunikacji podczas zajęć w różnych rodzajach interakcji, zarówno nauczyciel–uczeń, jak i uczeń–uczeń;
- 2) stosowanie różnorodnych, adekwatnych do stawianych celów, form, metod i technik pracy, w tym ćwiczeń bazujących na pracy w parach lub grupach, które dają możliwość rozwijania m.in. umiejętności współpracy;
- 3) monitorowanie przez uczniów własnych postępów i refleksja nad uczeniem się;
- 4) świadomość długotrwałości procesu opanowywania umiejętności językowych;
- 5) wykorzystywanie autentycznych materiałów źródłowych – tekstów, zdjęć, filmów, nagrań audio, w tym nagrań prezentujących różnorodne warianty danego języka obcego

nowożytnego, zarówno rodzimych, jak i nierodzimych użytkowników języka, również z użyciem narzędzi związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;

- 6) zachęcanie uczniów do podejmowania samodzielnych aktywności, m.in. w ramach realizowania kolejnych doświadczeń edukacyjnych, pracy z wykorzystaniem filmów, zasobów internetu, książek, np. uproszczonych lektur, komunikatorów i mediów społecznościowych w odpowiednim zakresie i stosownie do wieku uczniów, służących doskonaleniu własnych umiejętności językowych, których efektem będzie stopniowo rozwijana autonomia;
- 7) uświadamianie uczniom różnorodności technik służących uczeniu się oraz zachęcanie uczniów do szukania podobieństw między językami w zakresie słownictwa, gramatyki oraz organizacji tekstu, przy jednoczesnym zwracaniu uwagi na różnice międzyjęzykowe, co umożliwi uczniom stworzenie zestawu tzw. strategii wielojęzycznych;
- 8) wykorzystywanie zajęć z języka obcego nowożytnego do rozwijania wrażliwości międzykulturowej oraz kształtowania postawy ciekawości, szacunku i otwartości wobec innych kultur;
- 9) podejmowanie przez szkołę działań nakierowanych na organizowanie wydarzeń związanych z językami obcymi nowożytnymi, np. konkursów, wystaw, seansów filmowych, spotkań czytelniczych, dni języków obcych nowożytnych, zajęć teatralnych, udziału w programach europejskich typu eTwinning, umożliwiających uczniom kontakt z rodzimymi użytkownikami języka oraz innymi użytkownikami języka docelowego;
- 10) prowadzenie zajęć z języka obcego nowożytnego w sali umożliwiającej różnorodne interakcje uczniów, wyposażonej w pomoce wizualne, słowniki, odtwarzacz płyt CD/plików dźwiękowych, komputer ze stałym łączem internetowym oraz stoliki sprzyjające pracy w grupie i wzajemnej komunikacji.

Ponadto kształcenie w zakresie języka obcego nowożytnego nauczanego jako drugi zakłada skupienie się na środkach językowych, głównie leksykalnych – zarówno pojedynczych słowach, jak i całych frazach – co umożliwi uczniom komunikację w elementarnym zakresie.

Na lekcjach języka obcego nowożytnego nauczanego jako drugi uczniowie korzystają z doświadczeń zdobytych w trakcie nauki języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy. Wykorzystują poznane strategie kompensacyjne oraz różne techniki i strategie uczenia się, w tym polegające na identyfikowaniu podobieństw i różnic między językami.